

กรมชลฯเร่งสร้างปตร.บ้านก่อ

■ ตามแผนพัฒนาลุ่มน้ำสงครามแก้ท่วม-แล้ง

ดร.ทองเปลว กองจันทร์ อธิบดีกรมชลประทาน เปิดเผยว่า กรมชลประทานเตรียมดำเนินการก่อสร้าง ประตูระบายน้ำ (ปตร.)บ้านก่อพร้อมระบบส่งน้ำ หลังคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ดำเนินโครงการไปเมื่อเร็วๆ นี้ โดยจะสร้างกันลำนํายามที่บ้านก่อ ต.หนองสนม อ.วานรนิวาส จ.สกลนคร ซึ่งเป็นหนึ่งในลำนําย่อยของกลุ่มน้ำสงคราม เพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง และปัญหาน้ำท่วมในฤดูน้ำหลาก โดยเฉพาะในอ.วานรนิวาส มักจะเกิดปัญหาน้ำท่วมเป็นประจำ เนื่องจากไม่มีเครื่องมือที่จะในการควบคุมและบริหารจัดการน้ำ

สำหรับลำนํายามแม้จะเป็นลำนําย่อยของกลุ่มน้ำสงคราม แต่มีปริมาณฝนเฉลี่ยรายปีสูงถึง 1,607 มิลลิเมตร และปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรายปี 544.62 ล้านลูกบาศก์เมตร (ลบ.ม.) ถือว่ามีปริมาณมาก ที่ผ่านมาไม่สามารถสร้างเครื่องมือเก็บกักน้ำได้ เนื่องจากสภาพภูมิประเทศไม่เอื้ออำนวย ทำราษฎรที่อาศัยอยู่บริเวณดังกล่าวจึงมักประสบปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้งอยู่ประจำ รวมทั้งยังขาดความไม่มั่นคงด้านผลผลิตทางการเกษตร เพราะไม่มีน้ำสำรองต้องอาศัยน้ำฝนทำการเกษตรเป็นหลักอีกด้วย กรมชลประทานจึงวางแผนดำเนินโครงการ ปตร.บ้านก่อพร้อมระบบส่งน้ำ โดยได้ทำการศึกษามาตั้งแต่ปี 2555

ทั้งนี้ ปตร.บ้านก่อที่จะสร้างนั้นมีจำนวน 4 ช่อง ขนาด 8x8.3 เมตร สามารถระบายน้ำได้สูงสุด 400 ลบ.ม.ต่อวินาที และใช้เป็นแหล่งเก็บกักน้ำต้นทุนในลำนํายามบริเวณบ้านก่อได้ 2.5 ล้านลบ.ม. พร้อมงานระบบชลประทานฝั่งซ้ายและฝั่งขวา ส่งน้ำสนับสนุนพื้นที่เพาะปลูกโดยเฉพาะช่วงฤดูแล้งให้ประชาชนได้ 8 หมู่บ้านในเขต ต.หนองสนม อ.วานรนิวาสได้ประมาณ 10,000 ไร่ ราษฎรได้รับประโยชน์ 1,067 ครัวเรือน อีกทั้ง ปตร.จะช่วยบรรเทาปัญหาน้ำท่วมช่วงบริเวณด้านเหนือของ ปตร.บ้านก่อ และควบคุมน้ำไม่ให้ไหลป่าเข้าท่วม อ.วานรนิวาส คาดว่าจะเสร็จแล้วภายในปี 2566

อธิบดีกรมชลประทานกล่าวต่อว่า โครงการก่อสร้าง ปตร.บ้านก่อพร้อมระบบส่งน้ำดังกล่าว เป็นการดำเนินงานภายใต้แผนพัฒนาลุ่มน้ำสงคราม ซึ่งเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาของกลุ่มน้ำโขงที่มีขนาดใหญ่ ครอบคลุมพื้นที่ถึง 7.94 ล้านไร่ ใน 4 จังหวัด โดยเฉพาะช่วง 200 กิโลเมตรด้านล่างที่ติดกับแม่น้ำโขง จัดเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำขนาดใหญ่กว่า 570,000 ไร่ ดังนั้น การแก้ปัญหาต้องดำเนินการในเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบ (Area Based)ตามนโยบายของรัฐบาล “ในฤดูน้ำหลากนั้นระดับในแม่น้ำโขงจะสูง และคันปริมาณน้ำจำนวนมหาศาลเข้ามาในแม่น้ำสงคราม กรมชลประทานมี

ความพยายามที่จะนำเครื่องมือชลประทานเข้าควบคุม บริหารจัดการและเก็บกักมวลน้ำจำนวนดังกล่าว โดยใช้หลักการว่า ช่วงต้นน้ำใช้อาคารบังคับน้ำหรือประตูระบายน้ำขนาดกลางเพื่อบรรเทาอุทกภัยและเก็บน้ำไว้ในยามแล้ง ช่วงปลายน้ำใช้ประตูระบายน้ำขนาดใหญ่กั้นระหว่างปากแม่น้ำสงครามก่อนจะออกแม่น้ำโขง เป็นการควบคุมปริมาณการไหลเข้าและไหลออกจากแม่น้ำโขง พร้อมทั้งจะสร้างสถานีสูบน้ำพร้อมระบบส่งน้ำเพื่อเพิ่มพื้นที่ชลประทาน” ดร.ทองเปลวกล่าว

สำหรับแผนพัฒนาลุ่มน้ำสงครามนั้น กรมชลประทานจะก่อสร้างประตูระบายน้ำพร้อมระบบส่งทั้งหมด 9 แห่ง โดยก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว 3 แห่ง คือ ปตร.ลำนํายาม มีพื้นที่รับประโยชน์ 5,000 ไร่ ปตร.น้ำอูน มีพื้นที่รับประโยชน์ 9,000 ไร่ และปตร.บ้านหนองบัว มีพื้นที่รับประโยชน์ 12,000 ไร่ อยู่ระหว่างก่อสร้าง 1 แห่ง คือ ปตร.บ้านห้วยทราย เมื่อแล้วเสร็จจะมีพื้นที่รับประโยชน์ 70,800 ไร่ และอีก 1 แห่ง คือ ปตร.บ้านก่อดังกล่าวอยู่ระหว่างเตรียมก่อสร้าง ส่วนที่เหลืออีก 4 แห่งอยู่ระหว่างเตรียมความพร้อม ได้แก่ ปตร.บ้านนาถ่อน ปตร.บ้านช่อมกอก ปตร.บ้านปากยาม และ ปตร.ปากแม่น้ำสงคราม ซึ่งเป็นปตร.ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของกลุ่มน้ำ